

VERENIGING TOT BEHOUD VAN HET LINGELANDSCHAP

Aan het college van B&W van de gemeente Tiel

Postbus 6325
4000 HH TIEL

Kenmerk: VBL2017/CH/WC

Onderwerp: bezwaar omgevingsvergunningen Zonneparken

Leerdam, 12 november
2017

Geacht college,

De Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap (hierna kortheidshalve VBL) maakt bezwaar tegen het verlenen van een tweetal omgevingsvergunningen aangevraagd voor het oprichten van zonneparken in het buitengebied van Kapel-Avezaath, aan respectievelijk De Eng 16 en de Kromme Steeg . Besluit d.d. 10 oktober, verzonden 12 oktober aan Smile Energy 5 B.V. te Apeldoorn kenmerk Z17.011233/U 17.001283/W.Rovers resp. Besluit d.d. 10 oktober verzonden 12 oktober aan KS NL 15 B.V. te Munchen, Duitsland kenmerk Z17.011614/U 17.001286/W.Rovers).

Deze omgevingsverordeningen zijn strijdig met het vigerende bestemmingsplan en kunnen derhalve niet worden verleend. Dat zij tijdelijk zouden zijn, blijkt niet uit de publicaties.

En zelfs als zij wel tijdelijk zouden zijn, dan nog dient het college een belangenafweging te maken in de zin van artikel 3.1.6 lid 1 Bro.

Wellicht moet er zelfs een MER-onderzoek plaats hebben, gegeven de enorme oppervlakte van de aangevraagde zonneparken en hun ligging in landschappelijk gevoelig agrarisch gebied.

De VBL is krachtens haar doelstelling zoals vermeld in haar statuten, belanghebbende bij ontwikkelingen nabij en in de uiterwaarden van de Linge. U kunt deze raadplegen op www.Lingelandschap.nl.

Grondgebonden zonneparken zullen absoluut noodzakelijk zijn om de duurzame energiedoelstellingen in 2030 te bereiken.

De VBL staat anno 2017 een energietransitie voor met zo goed mogelijk behoud van natuur en landschap. De daarvoor nodige terreinen zullen allereerst moeten worden gevonden in urbane gebieden, op daken van bedrijfsgebouwen of op braakliggende stukken industrieterrein. Daarna komen braakliggende woningbouwgebieden in aanmerking, vervolgens overhoeken bij infrastructuur. Pas in laatste instantie kan er sprake zijn van agrarische grond met minder landschappelijke kwaliteit.

Goede landbouwgrond en Nationaal Landschap

De bewuste percelen liggen in de directe nabijheid van de Linge en in het Lingedal. Over de feitelijke landschappelijke kwaliteiten van deze gronden hoeft niet lang te worden getwist. Het gaat om agrarisch gebied met bijzondere landschappelijke waarde. En wie op de weg langs de Linge in en bij Wadenoijen rijdt, fietst of loopt zal uit eigen waarneming kunnen bevestigen dat het hier om een bijzonder Lingelandschap gaat.

Het is destijds alleen daarom buiten het Nationaal Landschap gelaten omdat de gemeente Tiel daar het plan OverLinge had gepland. Nu deze woningbouwplannen zijn verlaten, zou het landschap ter plaatse van de percelen Kromme Steeg en De Eng op eenzelfde manier moeten worden gewaardeerd en beschermd als bijvoorbeeld het nabije landschap 'Buren -Kerk-Avezaath'

De kernkwaliteiten daarvan worden als volgt beschreven: *Karakteristieke, kleinschalige oeverwal met rijke afwisseling van boomgaarden, gras- en bouwlanden, buurtschappen, dorpen, verspreide bebouwing, buitenplaatsen, kasteelterreinen en beeldbepalende boerderijen.*

Deze beschrijving van het aangrenzende Nationaal Landschap Buren- Kerk- Avezaath past vrijwel naadloos op het gebied rondom Kapel-Avezaath - Wadenoyen-Warmonderhof .

De betreffende percelen zijn thans bestemd als agrarisch gebied (met grote landschappelijke waarde, zie het thans nog vigerende bestemmingsplan buitengebied). De grond is van hoge kwaliteit t.b.v. van fruitteelt met precies de goede hoeveelheid zavel en klei. Deze gronden onttrekken aan het landbouwareaal is daarom alleen te verdedigen indien er totaal geen alternatieve mogelijkheden zijn om grondgebonden zonnecelparken te realiseren.

De provincie Gelderland geeft in de in juni 2017 vastgestelde *Omgevingsvisie Gelderland* aan, dat grondgebonden zonneparken bij voorkeur zouden moeten worden aangelegd ' op terreinen met bestemming woningbouwlocatie, bedrijventerrein of

glastuinbouwgebied waar (tijdelijk) -of inmiddels definitief - onvoldoende vraag naar is'.

Kennelijk was in juni 2017 nog niet tot de provincie Gelderland doorgedrongen, dat commerciële partijen deze ruimtelijk minder gevoelige mogelijkheden tot aanleg van zonneparken simpelweg overslaan, kiezen voor de gemakkelijkste oplossing en meteen de eigenaren van goede agrarische gronden benaderen

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) geeft in haar notitie 'Grondgebonden Zonneparken' het volgende aan:

Gronden in buitengebied zijn bedoeld voor voedselproductie. In het buitengebied is de impact (van zonneparken, VBL) op flora, fauna en ecologie groter dan in (reeds verhard/versteend) stedelijk gebied.

Als meest geschikte locaties in landelijk gebied worden gezien die locaties in landelijk gebied met kenmerken van verstedelijking: aan de rand van bebouwing of infrastructuur (langs, bij of in infrastructuur), erven of bouwblokken bij agrarische bedrijven, in glastuinbouwgebieden, braakliggende gronden met bouw of industriebestemming, op het water.

RVO geeft elders aan, dat aanleg op bedrijfsterreinen de voorkeur heeft: *Realisatie bij of in nabijheid van grote verbruikers kan netverzwaring en transportverliezen op netwerk (ca 3 %) voorkomen;*

De RVO geeft niet aan, hoe commerciële partijen aangemoedigd kunnen worden om eerst naar dergelijke gronden te kijken voordat goede landbouwgrond voor een industriële ontwikkeling wordt opgeofferd.

Ladder voor Duurzame Verstedelijking

Vanuit de benadering dat zonne-energie een stedelijke/industriële ontwikkeling is, is een veel gebruikt RO-instrument de zogenaamde *Ladder voor Duurzame Verstedelijking* (Artikel 3.1.6 lid 1 Bro), waarbij de plaatsing van zonnepanelen in principe dient plaats te vinden binnen of nabij stedelijk gebied en pas in tweede instantie op andere locaties in het buitengebied.

Als meest geschikte locaties voor zonneparken in stedelijke gebieden worden gezien braakliggende gronden, inbreidingslocaties en niet verkochte bouwkvavels of industrieterreinen.

Op grond van de *Ladder voor Duurzame Verstedelijking* maakt RVO een ladder voor duurzame zonneparken:

1 daken - > 2 urbaan -> 3 industrieterreinen ->4 stortplaatsen -> 5 warme grond ->6 rand van bebouwde kom -> 7 erven van boerderijen -> 8 langs infrastructuur, zoals op- en afritten - > 9 voormalige stortplaatsen -> 10 landbouwgrond (dubbelgebruik) -> 11 landbouwgrond (monogebruik) en -> 12 de natuurnetwerken.

Plaatsing van zonneparken op de nu aangevraagde percelen in Kapel-Avezaath zou betekenen dat men begint bij de op één na laatste cascadetrede - *landbouwgrond(monogebruik)- en gedeeltelijk zelfs de laatste trede (landschap dat voldoet aan de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap), zonder dat de voorgaande 10 treden zijn onderzocht. Dit is gemakzuchtig van de aanvragers/commerciële partijen maar evenzeer van de gemeente Tiel. Dit is een onzorgvuldige voorbereiding van een omgevingsvergunning en ook van een komende bestemmingsplanwijziging. Op deze gronden zal de VBL zich ook verzetten tegen de noodzakelijke bestemmingsplanwijziging.*

Biodiversiteit, natuur en milieu

Het is de VBL onbekend of er al onderzoek is gedaan naar een eventuele teruggang in biodiversiteit op zonneparken. Het handhaven van windsingels draagt in ieder geval in geen enkel opzicht bij aan het bevorderen van biodiversiteit. De panelen worden zo dicht bij elkaar gelegd, dat nauwelijks planten tussen de panelen zich kunnen handhaven. Zie hier een foto van een zonnecelpark in Bergen en let daar m.n. op de grond onder en tussen de zonnepanelen.

Precedentwerking

Op dit moment verkennen commerciële partijen op grote schaal en systematisch met behulp van enquêtes de bereidheid van boeren in het Rivierenland om grootschalige zonneparken op hun gronden te realiseren. Daarbij wordt geen rekening gehouden met landbouwkundige, landschappelijke en ecologische kwaliteiten.

Dit zal leiden tot een tsunami aan aanvragen. Als er niets gebeurt aan randvoorwaarden-ontwikkeling zullen de Rivierenlandbewoners al snel ontdekken dat de door hen zo gewaardeerde landschappelijke kwaliteit van ons gebied veranderd zal zijn in een zee van glas. En dan is het te laat. 'Tijdelijke' vergunningen van minimaal 15 jaar (aangevraagd is 20 jaar!) zullen blijken voor altijd te zijn. Dan zijn zonnepanelen nog lang niet versleten.

En wie gaat na 20 jaar de zonneparken weer omvormen tot boomgaarden, akkers en weiden? De opmerking in de aanvraag voor het zonnepark " na 20 jaar zal de eigenaar van de grond bezien, wat voor bestemming op dat moment aan de grond gegeven kan worden" duidt niet op een aanvraag voor een tijdelijke vergunning.

Er moet snel en liefst provinciaal of anders intergemeentelijk een (op deze specifieke regio Rivierenland geënt) afwegingskader komen, waarbij ook wordt onderzocht hoeveel terrein voor grondgebonden zonneparken beschikbaar is, dat op de lagere treden van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking kan worden gevonden.

De gemeente Tiel zal moeten afwegen

1

¹ Alle foto's uit het rapport Grondgebonden zonneparken van de RVO.

De daken van de bedrijfsgebouwen op Kellen, Medel, en kleinere industrieterreinen, de braak liggende stukjes langs het Amsterdam-Rijnkanaal, de geluidsschermen langs de Betuweroute en de A15, de bermen langs doorgaande wegen, de zuidhelling van het Betuwelijntje, overdekken van parkeerterreinen, enz. enz. , het zijn alle terreinen, die op de lagere treden van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking een reële bijdrage kunnen leveren aan de energietransitie in de gemeente Tiel.

De belangen van de individuele grondeigenaar die in zonneparken een beter verdienmodel ziet dan in serieuze land- of tuinbouw, moeten in deze ruimtelijke kwaliteitsafweging een lagere prioriteit krijgen. Hier zou het gemeenschappelijk belang van alle inwoners op een mooie leefomgeving voorrang moeten krijgen.

De VBL biedt aan om mee te denken in veel creatievere locaties voor zonneparken. Hier ligt juist een enorme kans! De vormgeving van zonnecel-structuren kunnen juist iets toevoegen aan de beleving van ruimte en landschap (benadrukking van structuren, begeleiding van lijnvormige elementen, elegantie toevoegen, zie de voorgaande foto's van parkeerdaken en bermvormen). Waarom zou je als overheid de gemakzuchtige verdienmodellen van commerciële partijen faciliteren?

Natuur en landschap zijn van ons allemaal, maar hebben geen eigen stem. De VBL probeert deze zachte krachten een stem te geven. Het openbaar bestuur zou de belangen van natuur en landschap voor het welzijn en welbeleven van al haar inwoners moeten behartigen.

Namens de Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap

Willy Cornelissen, secretaris
Diefdijk 19
4143 ME Leerdam

